

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina L 2.000

Letna naročnina L 4.000

Letna inozemstvo L 5.000

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVI. - Štev. 33 (1315)

Gorica - četrtek, 22. avgusta 1974 - Trst

Posamezna številka L 100

Neofašizem in Slovenci v Italiji

Ljubljansko »Delo« je po atentatu na hrček »Italicus«, ki je pretresel vso Italijo in imel velik odmev tudi v svetu, zapisalo, da je Italija dejansko že v državljanski vojni, čeprav se državljani tega še ne zavedajo...

Težko je reči, ali je trditev dopisnika »Dela« pretirana oz. pesimistična ali pa objektivno utemeljena z ozirom na dejstvo, da v Italiji pokajo bombe in sejejo smrt že skoro desetletje, pravih krivcev pa ni skoro nikjer za zapahi. Po vsakem atentatu aretirajo policija nekaj osumljencev, ki jih je potem prisiljena izpustiti zaradi pomanjkanja dokazov ali pa se vršijo procesi in končajo navadno z oprostilnimi razsodbami.

Dejansko tu nekaj ni v redu in če v kateri koli državi nekaj ni v redu, predvsem ko gre za take stvari, potem si ni pričakovati drugega kot nered, anarhijo, zločinstvo, atentate, umore, konec demokratičnega reda, kar si seveda želijo vsi tisti (v Italiji fašisti in komunisti), ki jim je predvsem za revolucijo in spremembo sistema in jim je samo za to, da zlepa ali zgrda pridejo na oblast ter zrušijo obstoječi sistem.

Demokratični Slovenci smo bili v vsej povojni dobi kritični do strank, ki so v Italiji na oblasti in vedno smo bili jasni v svojih zahtevah, v svojem demokratičnem boju za naše narodnostne pravice. Tako bomo nepopustljivi v svojih demokratičnih zahtevah tudi v bodoče, dokler ne bodo vse naše narodne, jezikoslovne, gospodarske pravice izvedene v duhu demokratične ustave, kateri smo tudi mi pomagali k življenju.

Pri tem našem boju pa se stalno zavedamo, da bomo le v demokratičnem sistemu, to je v sedanjem sistemu mogli živeti in se kot narod razvijati. Vsaka diktatura bi za nas pomenila ponovno trpljenje. Fašizem bi nas uničil ali vsaj hotel uničiti kot narodno skupnost, komunizem bi nas pa uničil kot zagovornike pristne demokracije, svobode in resničnega mira. Kot je pač to storil povsod, kamor je prišel na oblast. Dovolj je, če preberemo Otočje Gulag Aleksandra Solženicina, pa se bomo prepričali, kako zna komunizem braniti delovno ljudstvo... Sicer pa smo Slovenci komunistično roko prav dobro izkusili na sebi v letu 1945.

Zato smo Slovenci v Italiji danes ponovno v skrbi za svoj obstoj in nemoteno življenje. Fašistične bombe ne pokajo namreč samo v notranjosti države, ampak tudi v naši sredi. Bomba pri Sv. Ivanu v Trstu je bila jasen dokaz, da smo fašizmu ravno tako trn v peti, kot smo to bili po letu 1920.

V teh tragičnih dneh je prav, da se kot pripadniki slovenskega naroda vprašamo, kako je danes in kako bo z nami v bodočnosti, ali bomo res morali skozi novo Kalvarijo trpljenja, ali nam je res ponovno trpeti v državi, ki ni sposobna ceniti demokracije in svobode, saj nje državljani v obdobju 50 let znova silijo v diktaturo.

Bodo morali ponovno umirati naši Bratuzi, Kosi, Tomažiči, Bidovci, Valenciči? Ali nismo kot narod v zamejstvu prenesli dovolj žrtev, da bi morali še enkrat v boj? Ali je dopustno, da grozi neki narodni skupnosti v Evropi novo trpljenje, ko se še stare rane niso zacelile? Naša dolžnost je o tem razmisliti in napraviti vse, kar je v naših močeh, da ne bomo zopet padli pod fašistično strahovlado.

FASIZEM PREVZAME PRVIC OBlast

Nas starejši rod iz lastnih izkušenj ve, kako se je fašizem po prvi svetovni vojni dokopal do oblasti. Tudi zaradi napak, ki jih je delala levica, ki se je šla demagogijo namesto konstruktivne obrambe svobode in demokracije! V politični, socialni, ekonomski in sindikalni zmedit in zdrhali je val pahnil na površje diktatorja, ki ga slovenski narod ne bo mogel nikdar pozabiti: preveč globoke rane mu je zadal Benito Mussolini, da se ne bi danes zamejski Slovenec stresel ob tem imenu!

Začeli so se organizirani škvadrstični napadi na naše ljudi in organizacije, zapirali so nam šole, prepovedali so nam besedo v javnosti in v cerkvi; umakniti smo se morali v svoje domove, kamor so nas hodili iskat, napadat in morit. Naš narod je moral darovati svoje najboljše sinove, dokler se ni z zavetniki dvignil zoper fašističnega in nacističnega krvoloka in slavno zmagal! Bili smo prepričani, da ne bo naš narod nikdar več šel skozi tako trpljenje, da ne bo nikdar več moral okusiti niti kanca fašističnega gorja! Toda ni še minilo trideset let po končani vojni, ko v Italiji neofašizem zopet preti, grozi, mori...

Eksplodirale in morile so bombe v Milanu, Brescii, Trstu, Bologni... Bosta oblast in policija ustavili zločinske roke, ali pa bo fašizem vedno bolj samozavestno dvigal svojo divjaško glavo?

FASIZEM ZOPET NA POHODU NA OBlast?

In tu se moramo vprašati: je fašizem v Italiji zopet pred tem, da prevzame oblast? Če primerjamo današnje stanje s tistim po prvi svetovni vojni, ki je fašizem pripeljal na oblast, lahko ugotovimo, da dela danes oblast, posebej pa politična ravno take napake, kot jih je delala po letu 1920. Levica se gre demagogijo, posebej neodgovorni so pri tem italijanski socialisti, ki bi radi bili hkrati na oblasti in v opoziciji povezani s komunisti, ki bi radi ustregli vsaki muhasti zahtevi italijanskih sindikatov, ki bi radi skratka bili povsod prisotni, v bistvu pa niso nikjer, ker je pred njimi in za njimi ena sama praznina, nevarna praznina.

Komunisti, to je treba le priznati, so nekoliko bolj resni od socialistov v političnem delovanju, sledijo pa stalno enemu samemu cilju: priti v eni ali drugi obliki na oblast in potem uvesti svojo diktaturo, rdečo diktaturo! Obe levičarski stranki dajeta za vsak nič potuho sindikatom in krivjeto njihove zahteve, kar je privedlo do velikih socialnih nemirov in reakcije s strani konservativnih krogov, bega denarja v tujino, ekonomske krize itd.

Obe levičarski stranki stalno govorita o antifašizmu, a zasledujeta pri tem le svoje ožje strankarske cilje. Polna usta antifašizma so jih, dejansko pa proti rastočemu fašističnemu valu ne napravita ničesar, nasprotno: pomagata mu celo!

(nadaljevanje na 2. strani)

Stiska Cerkve v Litvi

Litva je katoliška pokrajina v Sovjetski zvezi, kjer je versko življenje globoko zasidrano v ljudstvu. Je pa vedno polno težav: duhovnikom je prepovedano učiti verouk otroke in mladino, pa tudi sicer so jim oblasti vedno za petami.

Kot poroča »Kronika kat. Cerkve v Litvi« je Svet za verske zadeve dal litvanskim škofom ukaz, da v avgustu duhovniki ne smejo deliti sv. obhajila v cerkvah zaradi žetve. Pri vernikih je to povzročilo mnogo ogorčenja.

Prav tako oblasti ovirajo farna praznovanja. V župniji Ratniče, kamor pride vsako leto na dan farnega praznika na tisoče vernikov, so letos policijske oblasti zabeležile imena lastnikov avtomobilov, vozila kolhozov zavrnile in voznike naznanile, da zlorablajo skupno lastnino in podobno. Prodajalcem nabožnih predmetov so njih blago zaplenili, župnika pa klicali na odgovor pod obtožbo, da je delal javno propagando.

Žalitev za uboge

Škofje na Madagaskarju so sklenili, da za sveto leto ne bodo organizirali romanja v Rim. Svojo odločitev utemeljujejo, da bi bilo drago romanje v Rim žalitev za vse uboge, ki se borijo za kosček vsakdanjega kruha. Svojo odločitev in utemeljitev so že sporočili sv. očetu.

Kongres Cerkve v stiski

Letos se je vršil že štiriindvajseti. Bil je kot prejšnja leta v Königsteinu pri Frankfurtu in sicer v dneh od 25. do 28. julija. Odprl in vodil ga je škof Hansen iz Hildesheima. Prišlo je 280 zastopnikov 21 narodov, ki imajo komunistične režime. Slovence so zastopali trije izseljenski duhovniki.

Na letošnjem kongresu je bila v pretresu tema: humanizem, marksizem in krščanstvo. Tako marksizem kot krščanstvo nastopata kot pobornika pravega in pristnega humanizma. Predavatelji so skušali dati odgovor na vprašanje, ali je krščanstvo dovolj močna alternativa marksizmu. Predavatelji so bili mladi, nekateri so se celo šolali v Rusiji.

ČLOVEK V MARKSIZMU IN KRŠČANSTVU

Prvi je govoril prof. dr. J. Splett iz Frankfurta o tem, kaj je človek v marksizmu in krščanstvu. Za krščanstvo je vprašanje o človeku vprašanje o Bogu, ki je končni smisel človeka. Krščanstvo Boga približa človeku po Jezusu Kristusu. Humanizem, kot ga uči marksizem, pa zanika krščansko idejo o človeku. Za marksizem je vsaka vera utvara, zato je do vernih ljudi nestrpen in napadalen. Prav zato je njegov humanizem sebičen, neiskren in dvomljive vrednosti.

O vrednosti človeka v socialistični družbi je govoril dr. M. Spiecker iz Kölna. Po socialistični filozofiji je človek zgolj tostransko bitje. Človek ima polno pravico do eksistence le, če se slepo podredi partiji in dela za »družbeno nujnost«, tj. za gradnjo socializma. Človeka je treba odtrgati od nadnaravnosti in ga mobilizirati za cilje, ki jih določa partija. Človek, ki se temu ne podredi, ostane brez pravic, družba ga izključi iz svoje srede in mu tudi zanika mesto v zgodovini človeštva.

SREDSTVA OBVEŠČANJA V SLUŽBI MARKSIZMA

Dr. P. Rott iz Münchna je predaval o množičnih sredstvih obveščanja v Sovjetski zvezi. Že Lenin je odstranil svobodo mišljenja v tisku. Stalin je nasilje, s katerim je začel Lenin, organiziral in razširil. Obveščevalna sredstva so postala orodje partijske volje, vodene od zgoraj. Odjuga po Stalinovi smrti je zmehčala prisilne jopiče, tudi obsodba osebnega kulta je prinesla nekaj upanja. Tako se je med razumniki pojavila opozicija, ki je začela s protesti.

Že leta 1966, še bolj pa leta 1968 je bila spet natakljena uzda. Pojav »praške pomladi«, ko je Dubček dovolil svobodo mišljenja in izražanja, je sovjetske voditelje šokiral. Cenzura nad obveščevalnimi sredstvi je bila okrepljena; ponovno se je začelo govoriti o nevdržnosti meščanske ideologije in meščanskega družbenega reda, ki da ju ni mogoče vskladiti s socializmom.

Tako so obveščevalna sredstva dobila statično, protirevolucionarno poslanstvo, ki naj zabrani in prepreči vsako spremembo v sedanjih socialistični družbi. Državljanom je prepovedano govoriti o stvareh, ki lahko partiji škodujejo.

OSVEŠČENJE INTELIGENCE

C. I. Gerstenmaier iz Oberwinterja je govorila o osveščanju inteligence v Rusiji. Boj se je začel sredi prejšnjega desetletja. Rojstvo gibanja za človeške pravice v Sovjetski zvezi je sprožil proces zoper pisatelja Daniela in Sinajevskega leta 1966.

Ko so oblastniki na proteste razumnikov odgovorili z novimi procesi, je kulturna opozicija prešla v politično. Niso se postavili proti ustavi, temveč zahtevajo, da se ustavo spoštuje, saj je v njej uzakonjena tudi svoboda mišljenja in ravnanja. Terjajo pravično državo, zato odklanjajo nasilje in se navdušujejo za parlamentarno demokracijo. Širokih ljudskih množic še niso zajeli. Zdi se, da se tudi bolj malo trudijo za to. Radi pa poudarjajo, da govorijo v imenu milijonov brezpravnih, preganjenih in umorjenih.

Režim seveda ni zmožen voditi debate z njimi, zato odgovarja na obtožbe s silo. Zadnji dve leti je povečal svoj pritisk, političnih zapornikov je vedno več, čeprav nekatere izženejo kot se je to primerilo Solženicinu. Želijo si več podpore s strani Zapada. Njegovo zadržanje lahko zelo vpliva na razvoj v Sovjetski zvezi.

KRŠČANSTVO DAJE HUMANIZMU POLNOST

Zadnje predavanje je imel August Vanistendael, glavni tajnik

Mednarodne delovne družbe za socialni ekonomski razvoj (CIOSE) iz Bruslja. Govoril je o tem, ali je krščanstvo alternativa marksističnemu humanizmu. Humanizem ni le neko kulturno izročilo o svobodi, temveč je dediščina grške kulture in krščanstva, ki sta dala pečat Zapadu. Humanizem, ki ne priznava moralnih smernic, ne more biti za daljšo dobo osnova pravičnega in miroljubnega sožitja tako med posamezniki kot med narodi. Le oni, ki priznavajo nadnaravno resničnost, lahko uspešno gradijo humanistično moralo.

Krščanstvo je edino verstvo, ki v sami osnovi priznava enakost ljudi. Vse je ustvaril isti Bog, vsi so bili odrešeni po Kristusu in vsi so poklicani k poveljanju. Vsi so zato enaki in zaslužijo enako spoštovanje. Zato krščanstvo ni alternativa humanizmu, pač pa ga vodi do polnosti. Zato ga je treba doživeti avtentično in resnično po besedah: »Pošlji svojega Duha in prerokeni bomo in prenovil boš obličje zemlje!«

Ves kongres je izzvenel v teh besedah. O njih je bilo govora pri vsakdanji sv. maši in premišljevanjih. Ni bilo letos kake posebne skupne ekumenske pobožnosti, pač pa je prišla do izraza služba božje besede, zastopniki narodov pa so vsi prosili za Duha, ki naj bi razsvetlil vse.

I. KUNSTELJ

(Vsa predavanja bodo izšla v knjigi, ki se naroča na naslov: Haus der Begegnung, 624 Königstein in Taunus, W. Deutschland.

Kri se na Cipru razliva naprej

Čeprav je Grkov na Cipru štiri petine, pa jim zaradi turškega vdora na otok kaj slaba prede. Prepuščeni so lastnim silam; Sev. Amerika očitno simpatizira s Turki, vsaj nasprotuje jim ne v njih napredovanju, grška vlada v Atenah pa je do sedaj le s protesti skušala pomagati rojakom na otoku.

Ker se Sev. Amerika ni dovolj zavzela za ciprske Grke in ni pritisnila učinkovito na turško vlado, da ustavi vojaške akcije, se je vlada v Atenah odločila za oster ukrep. Sklenila je umakniti svoje vojaške enote iz severnoatlantskega pakta. S tem so prizadete zlasti ZDA, ki imajo na grških tleh več oporišč in jih bodo morale v doglednem času izprazniti.

Medtem so propadla v Zenevi tudi pogajanja med Grčijo, Turčijo in Vel. Britanijo glede bodoče ureditve Cipra. Krivdo za neuspeh pogajanj nosijo zlasti Turki, saj so že naprej postavili pogoje, ki bi jih morala vlada v Atenah sprejeti. Otok naj bi imel federativno ureditev, z drugo besedo, razdeljen naj bi bil v dva dela, grškega in turškega. Turško prebivalstvo z vsega otoka naj bi se preselilo v njim dodeljeni del in imelo tam popolno samoupravo. Grki pa zagovarjajo celovitost in nedeljivost Cipra. To jim tudi hodi bolj prav, saj imajo na ta način v rokah vse vzvode oblasti, Turki pa bi še naprej ostali manjšina na otoku.

Takoj ko so bila ženevska pogajanja prekinjena, so turške čete spet stopile v akcijo. Mimo glavnega mesta Nikozije so prodrele do pristanišča Famaguste na južnovzhodni strani otoka. Tako je otok sedaj presekan na dvoje. Severnovzhodni del naj bi po turških načrtih postal ozemlje za turško manjšino.

Vse to samovoljno turško postopanje je naravno sprožilo reakcijo med grškim prebivalstvom na otoku. Med protestno akcijo, ki se je je udeležilo več kot 10.000 ciprskih Grkov in v kateri so nosili napise »Kissinger morilec«, je bil ubit v Nikoziji

53-letni poslanik ZDA na Cipru Rodger Davies. Da ta umor ne bo ravno prispeval k pomiritev med sprtima stranema, je jasno, pa tudi ZDA bodo še bolj hladno gledale na zahteve ciprskih Grkov.

Zrtev nesmiselne vojne so postali tudi trije avstrijski vojaki, člani varnostnih sil OZN. Neko turško letalo je pretekli teden napadlo vozilo, v katerem so bili ti trije vojaki, čeprav je nosilo jasne znake OZN. Avstrijska vlada je zaradi tega vložila oster protest pri turški vladi v Ankari.

Medtem pa je grška vlada v Nikoziji objavila obračun žrtev, ki so jih utrpeli ciprski Grki od začetka spopadov: po začasnih podatkih gre za okrog 4.000 mrtvih in 12.000 ranjenih, ki so bodisi iz civilnih vrst ali pa pripadajo ciprski narodni gardi. Ves razvoj na Cipru gre v vedno večje prelivanje krvi. Samo velesile bi ga lahko ustavile, te pa imajo zaenkrat interes, da gre spopad naprej. Očitno je tako ZDA in Vel. Britaniji na tem, da se otok razdeli na dva dela. S tem bo njihov vpliv postal na otoku močnejši, saj bo Ciper prenehal biti nevezana država kot je bil pod nadškofom Makariosom.

Cene so porasle za 20 % v enem letu

Statistični urad je objavil podatke o gibanju cen za mesec julij. Draginja je v enem mesecu zrastle za 2,4%, v primeri z julijem 1973 pa za skoro 20%. Če pa vzamemo za primerjavo leto 1970, so cene porastle za skoro 50%. K porastu cen v zadnjem letu so prispevali: hrana 16%, obleka 17,5%, elektrika in goriva 41%, stanovanja 4%, razne usluge 26%.

Inflacija oziroma porast cen v raznih evropskih državah v juniju letos: Jugoslavija 3,6%, Italija 2,4%, Belgija 1,4%, Francija 1,1%, Nemčija 0,8%, Norveška 0,7%, Švica 0,5%, Holandska 0,4%. Draginja torej najbolj narašča v Jugoslaviji in Italiji, najmanj v Švici in Holandski.

Zgodovinsko poslanstvo primorskih duhovnikov

Največji sin, ki ga je rodila Goriška — papeži in cesarji so ga proslavljali — je nedvomno prvi goriški knezo nadškof Karol Attems. V oporoki, naslovljeni malo pred smrtjo († 18. 2. 1774) vernikom svoje prostrane škofije, ki se je tedaj raztezala prek celotnega slovenskega ozemlja, je zapisal: »Pastores animarum patres populum! - Dušni pastirji so očetje narodov!« Izrazite besede za veliko zgodovinsko resnico! Če so te besede veljale za koga, so veljale za primorske Slovence, ki so se kot narod rodili v naročju Cerkve in se od nje naučili slovensko pravilno govoriti in peti, moliti in živeti.

POSŁANSTVO MANJŠINSKIH DUHOVNIKOV

Ce je življenjska pot vseh duhovnikov težka in odgovorna, je poslanstvo duhovnikov narodnih manjšin neprimerno zahtevnejše, ker morajo reševati ne samo vero, ampak tudi narodnost svojega ljudstva. Manjšinski duhovniki so v prvi vrsti božji služabniki, zadolženi, da širijo božjo čast in zveličanje duš. A takoj nato so varuhi narodnih vrednot svojih vernikov.

Ker so vzeti »iz ljudstva« in postavljeni »za ljudstvo«, morajo posvečevati to, kar ljudstvo je in ima, narodno bit in narodni lik, narodno dušo in narodni obstoj. Ker je narod organska celota ali narodno telo, smemo govoriti tudi o »narodni duši«, to je o tistem notranjem oživiljujočem počelu ali geniju, ki druži ljudsko množico v enotno zavestno narodno občestvo, ter o bogati dediščini duha, vrednot in kulture, ki si jo je narod v stoletjih ustvaril.

Pri velikih narodih, ki živijo znotraj lastnih držav in niso narodno ogroženi, narodno poslanstvo duhovnikov, in še posebej v kolikor je narodnoobrambena značaja, ne izstopa in ostaja zastrto; pri narodnih manjšinah pa, katerih vrednote in celo sam obstoj so v stalni nevarnosti, je narodnoobrambno delo duhovnikov čedalje bolj vidno in vzemirljivo očito.

Pod Avstrijo so dunajske in pod Italijo fašistične oblasti neštetočrat očitale slovenskim duhovnikom, da so narodno zagrizeni in nestrpni in da netijo v ljudstvu narodno pretiranost. V resnici ni šlo ne za zagrizenost in ne za pretiranost, pač pa za božjo voljo in ukaz razuma in vesti, da ščitijo obstoj in dostojanstvo človeka in človeških naravnih skupnosti, ki imajo prav tako kot vsak posameznik pravico do lastnega življenja.

STORILI SO SVOJO DOLZNOST

Primorska duhovščina je stalno vršila svojo poklicno in narodno dolžnost. Oglejska Cerkve je v duhu vesoljne Kristusove ljubezni in Pavlovega nauka o enakopravnosti vseh narodov nudila duhovno oskrbo v jezikih vseh ljudstev, ki so spadala pod prostrano oglejsko škofijo.

Tako je patriarh Fr. Barbaro na sinodi v Gorici leta 1602 odredil, naj duhovniki zbirajo otroke v nedeljskih šolah in jim v materinski razlagajo krščanski nauk; vernikom naj ob nedeljah spregovorijo v domačem jeziku in naj skupaj z njimi molijo očenaš, angelski pozdrav, vero, 10 božjih zapovedi in še druge molitve.

Prvi goriški nadškof K. Attems (1752-74) je na pastoralnih vizitacijah po slovenskih župnijah govoril slovenski in njegov naslednik Rudolf Edling (1774-84) je ob nedeljah popoldne v goriški stolnici osebno razlagal krščanski nauk v slovenskem jeziku.

S šempeterskim dekanom Andrejem Lavrinom († 24. 4. 1808) in generalnim vikarjem Jožefom Krizmanom († 10. 11. 1814) se je na Goriškem začelo narodno buditeljsko delo. Pri tem so se odlikovali Valentin Stanič in Matija Vertovec, Jožef Stibil in Stefan Kociančič, Josip Furlani in Andrej Marušič; na Tržaškem pa so isto poslanstvo opravili škofa Matevž Ravnikar in Jernej Legat ter narodna buditelja Aleš Peter in Franjo Ravnik in drugi, ki so za ceno osebnih žrtev in neumorne dejavnosti sodelovali pri narodni prebuditvi, pri odpiranju slovenskih osnovnih šol in pri samostojnem književnem delu.

Na narodnokulturni podlagi, ki so jo ti buditelji postavili, je po marčnih dogodkih leta 1848 potekala borba za priznanje narodne samobitnosti primorskih Slovencev in za doseg vseh pravic v javnem življenju. A tudi v razdobju čitalnic in taborov, jezikovnih bojev v deželnem in državnem zboru, snovanja šolstva, društev, časopisov, posojilnic in zadrug so duhovniki močno podpirali delo svetnih izobražencev ali celo prispevali odločilni delež.

Kultura, družbeno-gospodarska in politična zgodovina primorskih Slovencev ne more iti preko duhovniških osebnosti, kot so bili: pesnik Simon Gregorčič, politik

Anton Gregorčič, mislec Anton Mahnič, socialna delavca Josip in Andrej Pavlica, Virgil Seck, Josip Ličan, Ivan Trinkl, Jakob Ukmar in končno nadškof F. B. Sedej.

Poslanstvo manjšinskih duhovnikov v službi verskih in narodnih vrednot se je prav na poseben način izkazalo v času fašizma. Ko je bila celotna slovenska manjšina v Italiji obsojena na narodno smrt in ko so zaradi brezsrčnega zatiranja, zastraševanja in obsojanja na konfinacijo, ječe in smrt odpovedale ostale osebnosti, združbe in stranke, je sredi ljudstva ostala eomoie duhovščina.

POSŁANSTVO ZAMEJSKIH DUHOVNIKOV IZCRPANO?

Druga svetovna vojna je močno spremenila zunanje oblike primorske dežele in notranji lik primorskega človeka. Slovenska manjšina, ki je ostala pod Italijo, je izšla iz vojne vihere duhovno razklana, politično razbita, ideološko zmedena, versko in npravno hudo prizadeta. Kmalu zatem so nastopili novi časi, ki so v temeljih spremenili svet, življenje in samega človeka.

Manjšinski duhovniki so v duhu papeža Janeza XXIII. in v vatikanskega cerkvenega zbora začeli z delom za posodobitev verskega življenja in duhovno preobrazbo zamejskih Slovencev. V novem ozračju demokratične Italije, ko je odpadlo načrtno odklonilno in sovražno razpoloženje do slovenske manjšine, in še zlasti po nauku Cerkve, da imajo vsi ljudje enako dostojanstvo, so dosegli na verskem področju pravico do celotne duhovne oskrbe v lastnem jeziku in pri notranji cerkveni uredbi sorazmerno slovensko prisotnost.

Toda prav zdaj, ko so dani pogoji, da bi se krščansko življenje pri Slovencih v Italiji lahko poglabilo in posodobilo, s strahom ugotavljamo, kako je sekularizacija že zastupila versko zavest našega ljudstva in kako zdaj še sama manjšinska duhovščina stopa v krizo obstoja.

Ne gre za kako osebno krizo vere, npravnosti ali avtoritete tega ali onega duhovnika, marveč za globoko krizo duhovništva, ki jo doživlja celotna slovenska manjšina v Italiji. Kaže, kakor da bi Slovenci v zamejstvu izgubili smisel za pomen duhovništva in kakor da so se že odpovedali poslanstvu manjšinskih duhovnikov.

Zamejski duhovniki, ki se čutimo pred Bogom in zgodovino odgovorni za usodo svojega ljudstva, smo zato dolžni stopiti pred celotno slovensko skupnost v Italiji in spregovoriti jasno in nedvoumno besedo, nakar naj vsakdo s čutom težke odgovornosti potegne svoje zaključke.

Očetje in matere, sodite, da ni več potrebno, da bi se slovenski duhovniki še nadalje ukvarjali z versko in npravno vzgojo vaših otrok in mladine? Mladenci in dekleta, ali čutite, da za vašo bodočo družinsko srečo ni več potreben krščanski nauk o lepoti krepostnega življenja, o zakonski zvestobi in trajni zakonski ljubezni? Slovenski izobraženci, ali menite, da se slovenska skupnost v Italiji lahko mirno odpove svoji verski in sploh duhovni dediščini, kakor so jo izoblikovali prejšnji rodovi? Slovenski verniki, morda mislite, da ni več važno, če zamre po družinah molitev v domači govorici in če iz vaših cerkva izgine slovensko bogoslužje, slovenska beseda in slovenska pesem?

Slovenska skupnost v zamejstvu, ali si v globini svoje duše res prepričana, da ti slovenski duhovniki niso več ne koristni in ne potrebni niti ne pri delu za zveličanje duš niti ne pri prizadevanju za kulturni razvoj in narodni obstoj? Sodiš, da je poslanstvo manjšinskih duhovnikov zate zaključeno poglavje v že zaprti knjigi tvoje zgodovine?

Trpeča Cerkev v Albaniji

V Albaniji, »prvi brezbožni državi sveta«, kot se ponosno sama imenuje, je vsako versko življenje od leta 1967 popolnoma onemogočeno. Takrat so povsem uničili načelstvo katoliške in pravoslavne Cerkve ter tudi mohamedancev. Računajo, da je tam danes še okoli sto tisoč katoličanov, 200 tisoč pravoslavnikov ter blizu milijona mohamedancev. Skofje in duhovniki so morali v zapore; kaj več pa ni slišati, kajti cerkve so vse zaprte in od verske navzočnosti ni v javnosti ostalo ničesar.

Sedaj se je iz zanesljivih virov zvedelo, da je lani v jeseni umrl poglavar pravoslavne samostojne Cerkve nadškof Damjan iz Tirane, ki je bil od leta 1967 v zaporu; star je bil 80 let. Pravoslavni so imeli v Albaniji tri škofije, 29 samostanov in dvojce semenišč.

Naša mladina med počitnicami

Počitnice so čas oddiha za vse, posebno še za šolsko mladino. Vprašanje pa je, kako in kakšen oddih nuditi mladim. V Gorici skušamo urediti tako, da bi vsi prišli na svoj račun, kolikor je pač mogoče. V ta namen služi koč sv. Jožefa v Zabnicah, taborjenje v naravi in letos tudi bivanje na Gorah nad Idrijo.

Začeli so najmlajši, strežniki in volčiči. Zadnji teden junija so gostovali v koči sv. Jožefa. Z njimi je bil msgr. Močnik, saj so goriški volčiči povečini tudi strežniki pri Sv. Ivanu. Sledile so deklice iz Marijinega vrtca. Te so celo leto zahajale k tedenskim sestankom in še k baletnim vajam. Zato so zaslužile, da se »oddahnejo«. V koči sv. Jožefa so prebile zelo lep teden pod vodstvom Nataše Sirkove, za njih želodčke pa je skrbela ga. Marica. Bile so neugnane od jutra do večera, polne smeha in dobre volje. Vsak večer pa so priredile »koncert«, da so jih še iz Zabnic prihajali poslušati.

Za najmlajšimi so prišli na vrsto večji. Dekleta, ki se zbirajo na Placuti in tvorijo glavnino baletne skupine, so šle za dva tedna na Gore nad Idrijo. Hotele so biti samostojne, zato so same kuhale in skrbale za vse ostalo. Poskušale so se tudi v kmečkih delih in hodile sušiti in grabiti seno domačinom. Gotovo jim to ni škodilo. Domači fantje so postali nanje pozorni in so jim hodili pet podoknice. Bivanje na Gorah je pa tako hitro minilo, da se bodo morale dekleta še kdaj vrniti.

Za dekleti je prišel čas taborjenja skavtov. Fantje so o tem sami napisali poročilo. Zato prepusimo besedo njim.

Od 22. julija do 3. avgusta se je vršil tabor SGS. Tokrat smo taborili na istem kraju kot pred tremi leti, tj. v dolini Trenti ob potoku Vrsniku. Za tiste, ki še ne vedo, povemo, da je za skavta tabor kot neka nagrada po celoletnem delovanju in pa priložnost, da preizkusi svoje sposobnosti.

Letos se je taborjenja udeležilo približno trideset fantov in smo bili razdeljeni na pet vodov: Bobri, Gorski leopardi, Modrasi, Panterji in Risi pod vodstvom četovodij Bernarda in Mirkota ter duhovnega vodje dr. Humarja; kuharja sta bila Bruno Tomšič in prof. Silvano Kerševan.

Ker smo taborili v Sloveniji in tudi ker se nam je zdelo bolj primerno, smo se ravnali po sončni uri, tako da je bilo vstajanje ob 7^h. Po telovadbi in umivanju je bila ob 7.30 maša, večkrat pa smo jo nadomestili z razgovori in debatami (o prijateljstvu, veri, svobodi in pokorščini). Zamenjavo maše z razgovorom smo letos prvič uvedli na taboru in lahko rečemo, da je kar dobro uspelo, saj so bili s tem vsi zadovoljni. Po pospravi šotorov in po jutranjem programu je bilo okoli polodne kosilo, nato pa počitek. Sledil je popoldanski program in po večerji taborni

ogonj. Večina tabornih ognjev je bila tudi letos, kot že prejšnja leta, določenih na teme. Proti temu se nimamo kaj pritoževati, saj so se vsi večeri ob ognju lepo iztekli. Naj omenimo še veliko udeležbo vaščanov; niti en večer namreč niso bili sedeži za goste prazni.

Prvi teden smo poskušali tudi nov način vodenja tabora brez točkovanja. Poskus se je še kar dobro obnesel, verjetno pa prav zato, ker smo se vsi zavedali, da je delo na taboru le v našo korist. Drugi teden smo spet uvedli točkovanje in zadnji večer, ko so razglasili zmagovalce, se je uvrstil vod Bobrov na prvo mesto.

Nekaj dni je bil tudi vsak vod samostojen: kuhali si je sam, jutranje in popoldanske programe si je sam izbral itd. Bila je prav lepa izkušnja in seveda upamo, da se bo to tudi naslednja leta nadaljevalo.

Dne 30. julija so nas obiskale tržaške skavtije, ki so taborile v Logu pod Mangartom. Z njimi smo preživeli prav lep popoldan in ob tabornem ognju prijeten večer.

V času taborjenja smo naredili tudi tri izlete in dva nočna pohoda. Izleti so bili na Čisti vrh, k izviru Soče in tretji, celodnevni, z avtobusom po Gorenjski do slapa Savice.

Tako se je tudi letošnji tabor srečno, a prehitro zaključil in vsi smo se zadovoljni, toda tudi nekoliko žalostni vrnili domov.

Bistri leopard
Modri gorski lev

Prispevke tudi tistim, ki hočejo obnoviti stare hiše

Ob diskusiji v deželnem svetu o zakonu o stanovanjskih gradnjah je dal naš slovenski zastopnik dr. Stoka zanimiv predlog, po katerem naj dežela ne daje prispevkov le tistim, ki si gradijo novo stanovanje ali nov dom, ampak tudi tistim, ki hočejo obnoviti svojo že staro hišo.

Obnoviti in modernizirati stare hiše pomeni potrošiti skoro toliko denarnih sredstev kot je to potrebno za gradnjo novih hiš, je dejal dr. Stoka v deželnem svetu, zato naj dežela tudi tu priskoči na pomoč. V tem smislu je deželni svetovalec vložil resolucijo, ki obvezuje deželni odbor, da bo proučil možnost konkretnih prispevkov v korist tistih, ki bodo razširili, uredili, modernizirali ali obnovili stanovanjske hiše izven mestnih središč, še zlasti na področjih, katerih značilnosti je treba zaradi ambientalnih in arhitektonskih vrednot ohraniti. To velja predvsem za tržaški in goriški Kras, za Brda in vsa gorata področja dežele, vključno Benečijo in Kanalsko dolino.

Odbornik Giust je v imenu deželnega odbora sprejel Stokovo resolucijo. Pričakujemo, da bo odbor v tem smislu res kmalu kaj ukrenil.

Neofašizem in Slovenci

(nadaljevanje s 1. strani)

Pomisljimo samo na nezasišano, neverjetno, naravnost noro odločitev, po kateri se je tudi tako imenovana italijanska napredna levica, tj. PSI in PCI, odločila za milijardno podporo MSI v rimskem parlamentu! Na tem svetu je vse mogoče, toda nerazumljivo je, da levičarske stranke, ki na vsakem vogalu kričijo o antifašizmu, gredo v parlament, kjer se potuhnejo in glasujejo za milijardno podporo MSI, ki je posredno ali neposredno kriva za atentate v Italiji, saj so njeni sedanjí ali bivši člani med glavnimi osumljenci! Glasovanje za podporo tudi MSI je izvirni greh, ki ga bosta PCI in PSI pred zgodovino še temeljito plačali.

O tradicionalnih vladnih strankah, to je DC, PSDI in PRI, o njihovih notranjih sporih, o njihovi nesposobnosti odločnega nastopanja in vladanja, je težko napisati le nekaj stavkov. Kriza predvsem DC, katere nam že skoro trideset let jamči demokracijo in svobodo v Italiji, je naravnost boleča. Njena potuha fašizmu na eni strani, odkrita želja po sodelovanju s komunisti na drugi, spravlja javno mnenje in demokratično prebivalstvo v skepsko, pesimističen in strah.

Ce ne bo največja italijanska demokratska stranka, to je DC, znala ubrati srednje poti, iskati zdrav ekonomski razvoj, če ne bo ta stranka znala biti dosledno antifašistična in napredna brez podajanja roke komunistični stranki, če ne bo DC znala izvesti tistih socialnih reform (šolstvo, kmetijstvo, tovarne), ki so italijanskemu delovnemu ljudstvu, posebej pa revnejšim slojem, nujne, potem se je zares bati za demokracijo in red v Italiji; potem bodo današnje bombe izzvale še druge atentate, potem bomo zares prišli na rob državljanske vojne ali v krvavo državljansko vojno samo oz. v diktaturo, ki bo najbrž zopet fašistična.

KAJ JE NAPRAVITI NAM SLOVENCEM? KAJ BO NAPRAVILA NASH MATICNA DRŽAVA?

Slovenci v Italiji smo enkrat že pomagali Italiji iz fašistične strahovlade. V začetku, pravzaprav celih dvajset let, smo bili osamljeni v tem našem profitašističnem boju. Malo je bilo naprednih italijanskih državljanov, ki bi nam v tem groznem boju pomagali. Šele padeč fašizma je odprl mnogim italijanskim sodržavljanom oči in pihletil so v boj proti že smrtno ranjenemu fašizmu in nacizmu.

Bomo Slovenci v Italiji morali skozi enako narodno Kalvarijo in osebno gorje? Grenka bi bila zares naša usoda, če bi morali zopet občutiti na sebi fašizem ali državljansko vojno. Kot narod nismo številni v zamejstvu, vojna bi nas zopet razredčila in utegnila bi nas popolnoma in za vedno iztrebila s teh tal, na katerih živimo že stoletja.

Mi nečemo umreti! Zato pozivamo vse odgovorne oblasti v Italiji, naj takoj za trejo fašizem in mu na vse načine onemogočijo nov pohod na oblast. Zato pozivamo italijanske stranke, posebej DC, naj se zavedajo resnosti trenutka in naj preprečijo novo državljansko morebitno vojno.

Zato pozivamo italijanske levičarske stranke, naj svoje besedičenje o antifašizmu ovržejo in naj raje z dejanji uničijo neofašizem v Italiji: takoj naj MSI odvzamejo vsaj finančno pomoč, ki je bila tej fašistični stranki dodeljena tudi z glasovi PCI in PSI.

Zato vabimo matično državo, naj budno pazi, kaj se dogaja v sosednji državi, da ne bo njen zamejski del moral zopet skozi brezmejno gorje. Matična država, ki že desetletja usmerja zamejske Slovence v italijanski levi politični tabor, naj uvidi, da v tem levem tako imenovanem naprednem taboru Slovenci ne pomenijo nič, če niso mogli niti tega preprečiti, da bi MSI ne prišla do masnih milijardnih podpor.

Zato mora matična država opustiti vsako politično vtikanje v zamejske politične probleme, mora prenehati s podpiranjem tistih sil, ki zagovarjajo vključitev v italijanske politične stranke, ker je to za zamejske Slovence pravi narodni samomor. Zato mora matična država, če hoče imeti še kanček zaupanja zamejskih Slovencev, zagovarjati le samostojno, svobodno življenje in rast zamejskih Slovencev.

Ce bomo morali zamejski Slovenci zaradi napak italijanskih strank in neposredno tudi zaradi matične države, ki nas sili ves povojni čas v objem italijanskih strank, ki so nesposobne očistiti svojo državo fašističnega gnolja, ponovno v narodno trpljenje ali celo v smrt, potem bo zgodovina dokončno zapisala svojo objektivno in nepopačeno sodbo o vsem: italijanskih strankah, zamejskih Slovencih in matični državi!

T. S.

Ob koncu preteklega tedna se je v Italiji pričel veliki povratek s sred-poletnih počitnic, ki jih Italijani kratko imenujejo »ferragosto«. V dneh od 16. do 18. avgusta je bilo na cesti 1192 prometnih nesreč. Pri tem se je ubilo 69 oseb, 1836 pa je bilo ranjenih. Lani v istem razdobju je bilo prometnih nezgod 1346. Zaradi njih je izgubilo življenje 86 oseb, ranjenih pa je bilo 2216. Krvni davek je bil torej letos nekoliko manjši kot lani, a še vedno dosti velik z ozirom na varnostne mere, v veljavi v teh dneh

Iz pisem misijonarja Majcena

(Priredil Anton Vodé SDB)

Upal sem, da bom razrešen ravnateljske službe. Pa so me spet vpregli, da naj še naprej vodim to izredno važno postojanko. Če štejemo akademike, ki obiskujejo univerzo in tehnične visoke šole, nas bo z drugim osebjem vred okoli 30 sobratov. Potem so še naši pripravniki, aspirantje za salezijansko družbo in za aruge redove. In končno gojenci... Ker je prostora spet premalo, bomo zidali. Pomagala bo nemška Karitas.

»Ali ste nori ali kaj?« boste rekli. »V takih okoliščinah hočete zidati?« Da, potrebujemo celo vrsto delavnic, šolskih učilnic in drugih prostorov. Saj veste, bili smo vedno tako nori, že celih 20 in več let, ko puške pokajo, kanoni grmijo in bombe padajo. Gremo naprej, »dokler je še vetra keje«.

Najbrž boste milostno vzkliknili: »Kako ste zaplankani! Ali ne veste, da so komunisti samo še 50 km od Saigona? Ali vaši časopisi nič ne poročajo?« Seveda poročajo, pa tudi vsako izgubo na ljudeh in na terenu dobro podčrtajo ter tako dajo vedeti, da rdeči ne držijo nobene pogodbe in nobenega podpisa.

Fantje zopet padajo. Naš šolski vodja Aarts je šel prejšnji teden na pogreb enega svojih gojencev. Samo tisti dan je bilo pripravljenih za pogreb 60 trupel, dan po prej pa 40, samo tu blizu Saigona. Ko fantje dosežejo določeno starost, se morajo sami javiti, kjer se hočejo. Tu ni nobenih pozivov k vojakom. Potem gredo v vojašnico na vaj; čez nekaj mesecev študentje višje srednje šole preselijo na enoletno vojaško šolo in se izločajo za podčastnike.

»Kaj pa tisti, ki se ne javijo?« Če jih dobijo, da nimajo »papirjev v redu«, jih postavijo pred vojno sodišče, nato jih zaprejo v ječo in končno hajd na fronto v prvo vrsto. Če ne obleži na kaki mini z raztrganim telesom, bo pa gotovo kripelj vse življenje, živ bo pa le... Tako je življenje! Kljub vsej trdoti ljudje nočejo rdečih in njihovega paradiža. Hočejo ga samo evropski časopisi, tudi katoliški, ker vedo, da ga ne bodo na lastni koži čutili...

Te dni smo izvedeli, kdo bo naš novi provincial. Mislim, da kdor ima še kaj soli v glavi, si te časti ne želi.

Najlepše pozdravljam in končam ob trenju šip, ob grmenju kanonov in ob hrmenju letal. Kam padajo izstrelki, nihče ne gleda, nihče ne vprašuje. Smo pač navajeni kot vsakdanjega riža.

(Thu Duc, 30. 5. 74)

Te dni so na vrsti zadnje priprave za novo šolsko leto, ki ga bomo začeli, ko se boste vi odpravljali na počitnice. Treba je porazdeliti razrede, povabiti nove in stare profesorje, poskrbeti za učence, posebno za naše pripravnike. Treba jih je razdeliti po razredih. So tudi sprejemni izpiti, posebno za tiste, ki hočejo postati salezijanci. Neki poganček, fleten fantek, me je takšno milo prosil, da bi smel iti za "di tu", za redovnika. Kaj sem hotel?

(Thu Duc, 12. 6. 74)

Med drugimi listi dobivamo iz Evrope tudi znani katoliški »napredni« štirinajstletnik »Il Regno« iz Bologne. Nanj se včasih jezimo, ker je pisan s komunistično tendenco. Komunisti so zanj vedno uboge preganjane ovčice, ki toliko trpe od naše

Misijonar Andrej Majcen (na levi) v pogovoru z vietnamskim sobratom

ga prezidenta; posebno žalostno poglavje da so južno vietnamske ječe, tako da se je treba zjokati, pravijo. Nič pa ne omenjajo, kako komunisti ne drže nobene besede, kako napadajo, zavzemajo nove vasi, bombardirajo, in tako mladi fantje paajo in ljudje trpijo... Seveda, kadar komunisti zavzamejo kak vreden kraj, kot Loc Ninh, Ben Cat itd., jih morajo vladne čete zapoditi nazaj, ker ljudje ne marajo rdečih. Le-ti kar na lepem ustavijo avto in mirne ljudi postrelijo; ali pa postavijo mine in vsako toliko kako vozilo zleti v zrak. Travi te dni smo žalovali za našim Janezom Boskom Thajem, ki ga je komunistična granata z bratom vred ubila.

Kar zadeva ječe, gotovo niso najprijetnejše bivališče za jetnike, posebno na Daljnem vzhodu ne. Kar v tem oziru pišejo o Južnem Vietnamu, se je godilo svoj čas pod rdečimi na Kitajskem, samo da v še večjem slogu. To sem imel priložnost sam izkusiti. Pa tudi knjige o tem pišejo.

Naš duhovni vodja gre vsako nedeljo v tukajšnje kaznilnico, kjer je menda čez 2.000 jetnikov, ki so zakrivil najraznovrstnejše prestopke. Gotovo ni prijetno biti tam, a čisto za obupati tudi ni. V kaznilnico za mladoletne hodijo tudi naši večji fantje, da jim prinesejo nekoliko tolažbe, veselja in razvedrila. Njihova jetnišnica je sorazmerno dobro urejena: imajo šolo, delavnice, delo itd. V centralni ječi jih je okoli 1.000. Ti so bolj zanemarjeni. Tudi z njimi se ukvarja naš Holandec Aarts. Ravnatelj sam je tam presedel dve leti kot politični jetnik; in zato sedaj izvršuje »pravico« kolikor se da po človečansko...

Ko bi hoteli povsod vtikati nos in hiper kritično presojati položaj v deželi, bi imeli seveda veliko povedati. Ko je dežela v vojni, posebno še v državljanski vojni, odgovorna oblast gotovo ne more ravnati z mehкими rokavicami in rokah. Vsekakor pa moramo reči, da je v deželi tudi veliko, zelo veliko dobrega in pozitivnega...

Zadnje mesece smo izgubili kar štiri škofo. Zato bo Sv. sedež moral iskati nove ljudi, ki jih bodo nadomestili. To ne bo lahko delo, ker je v igri več močnih silnic: pastoralna služba, po vesti opredeljena linija, mir na znotraj in na zunaj... Res mir, ki bo v korist ljudstvu, v blagor Cerkev in Bogu v slavo.

(Thu Duc, 20. 6. 74)

Prvega julija smo začeli novo šolsko leto. Začetek je kar dober. V desetem letniku imamo okoli 70 salezijanskih pripravnikov ali aspirantov; poleg teh je pa še nekaj pripravnikov od francoskih jezuitov, za-

kramentincev, benediktincev in še nekatere drugih. Razdeljeni so v štiri razrede: v A so tisti, ki imajo več veselja za naravoslovne vede, v B tisti za matematiko in fiziko, v C za jezike, v D za tehniko. Te dni smo organizirali tudi delavnico za motorje na tehnični šoli in za elektroniko.

Tudi lanskega uspeha sem vesel: 22 jih gre v naš noviciat; kakih 18 ali še več v Misijonsko družbo katehistov, 3 v Vietnamsko misijonsko družbo, 3 v kitajsko družbo p. Lebbeja in nekaj drugih drugam. Samo kakih deset se je odločilo, da bodo šli v svet in bodo kot bivši gojenci delali po don Boskovem duhu.

Moramo res veliko moliti, da bodo vsi ostali stanovitni, tako ti, ki gredo v noviciat, kakor oni, ki ostanejo tukaj. Brez blagoslova iz nebes nič ne dosežemo.

Tako začenjam svojo sedemdesetletnico (30. 9.): z oteklo nogo, ki mi je ostala za spomin na operacijo, ko sem imel črno kugo, in s še ne povsem sivimi lasmi.

Z iskrenimi pozdravi za vse prijatelje po svetu.

Thu Duc, 3. 7. 74

Andrej Majcen SDB

Še vedno kritičen položaj Slovenskega gledališča

Po izjavi z dne 17. junija 1974, v kateri je upravni svet seznanil javnost in odgovorne predstavnike krajevnih ustanov ter dežele Furlanija-Juljska krajina o zelo kritičnem položaju gledališča, so bile započete številne akcije.

Gledališka delegacija je obiskala vse župane slovenskih občin, deželnega odbornika za kulturo, predsednika tržaške pokrajine in župana v Trstu. Slovenski župani so izrazili solidarnost občinskih svetov in napovedali, da se bodo skupaj pogovorili za obliko pomoči.

Deželni odbornik za kulturo je delegacijo seznanil s prizadevanji oblasti, da bi prišlo čimprej do ureditve našega gledališča. Predsednik tržaške pokrajine je ponovno zahteval od pristojnega ministrstva, da se zavzame za takojšnjo rešitev vprašanja. Tržaški župan je seznanil delegacijo z vsebino telegrama, ki ga je odposlal predsedstvu vlade v Rimu. Obljubil je, da se bo osebno zavzel za naš problem.

Iz velikega protestnega zborovanja v Kulturnem domu 2. julija je izšla resolucija, naslovljena predsedstvu vlade. Vsedržavno združenje italijanskih gledaliških dejavnosti je na svoji seji 19. julija izrazilo solidarnost s Stalnim slovenskim gledališčem in naročilo svojim vodstvenim organom, da intervenirajo pri ustreznem ministrstvu.

Skupnost slovenskih dramskih gledališč je izrazila solidarnost in naslovila posebno pismo predsedniku italijanskih stalnih gledališč Ivu Chiesi, v katerem ga prosi, naj se zavzame za rešitev Stalnega slovenskega gledališča iz sedanjega dramatičnega položaja. Kongres Društva dramskih umetnikov Jugoslavije je v Skopju našemu gledališču izrazil solidarnost in poslal pismo vsedržavnemu Društvu italijanskih igralcev (SAI).

Tržaški občinski svet je 18. julija razpravljal o gledališču in poveril župana, da intervenira pri pristojnem ministrstvu. Tudi vodstvo italijanskih sindikalnih konfe-

deracij se je zavzelo za rešitev vprašanja SS gledališča v Trstu.

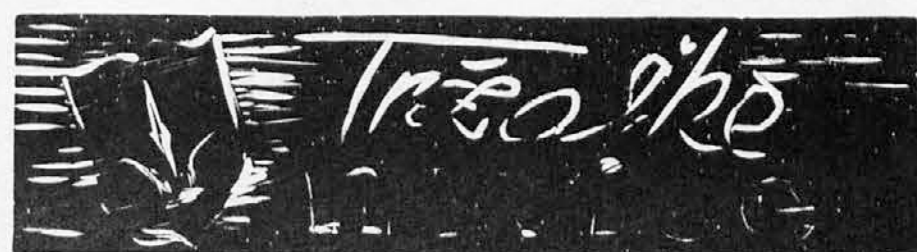
Zlasti je bilo važno posredovanje tržaškega župana Spaccinija in odbornika Abateja v Rimu, saj sta dosegla, da se je za 5 milijonov lir zvišala redna državna podpora in da je gledališče prvič prejelo 10 milijonov lir kot integracijo za sezono 1973-74. To so sicer neki znaki dobre volje, vendar pa s tem ni bistveno vprašanje rešeno, saj se stvar pravnega priznanja položaja Stalnega slovenskega gledališča ni premaknila z mrtve točke.

Upravni svet je zaradi tega tudi ponovno ugotovil, da priznavajo ustanovi Stalno slovensko gledališče njen status vse krajevene ustanove: tržaški občinski in pokrajinski svet z resolucijami in sklepi upravnega značaja, sprejetimi z glasovi vseh strank ustavnega loka in deželni svet s posebnim zakonom, pa tega še vedno ne priznavajo rimske oblasti.

Položaj SS gledališča se zaradi tega ni bistveno izboljšal in je bil upravni svet prisiljen sprejeti nekatere omejitvene ukrepe za prihodnjo sezono. Predvsem je sklenil podpisati z igralci in drugim osebjem delovno pogodbo za pričetek sezone samo do 31. decembra, za kolikor upa, da bo lahko delno kril njih plače iz zagotovljenih subvencij in predvidljivih kreditov. Prav tako je sicer redno razpisal abonmaje za prihodnjo sezono, vendar bo istočasno tudi opozoril abonente, da je možno, da se sezona prekine, v kolikor ne bo prišlo do rešitev.

Upravni svet je sklenil, da gledališče v septembru ne bo šlo na turnejo po Sloveniji, za kar je bil prvotno že sprejet dogovor, ker so razpoložljiva sredstva zelo omejena in bodo služila v prvi vrsti za izplačilo delnih plač osebju.

V okviru tega omejenega delovanja je upravni svet razpravljal tudi o repertoarju in sklenil, da prične letošnjo trideseto sezono po vojni s Cankarjevo dramo »Za narodov blagor«.

Komemoracija požiga slovenskih vasi v Mavhinjah

16. avgusta je uprava devinsko-nabrežinske občine skupaj z Zvezo borcev priredila spominsko svečanost v Mavhinjah za trideseto obletnico nemškega požiganja v vasesh Mavhinje, Cerovlje, Vižovlje, Medja vas. V glasbenem okviru nabrežinske godbe na pihala ter dveh pevskih zborov sta imela govor v obeh jezikih nabrežinski župan dr. Dragomir Legiša in predsednik Zveze partizanskih borcev iz Nabrežine Abdon Vižintin.

Oba sta poudarila veliki doprinos slovenskih žrtv za poraz nacifašizma in zmago demokracije, oba sta ostro obsodila teroristične poskuse novega fašizma, oba sta tudi odločno pozvala oblasti k zatiranju novo vstajajočega fašizma in njegovega terorizma. Vendar je prvi govornik — župan Legiša — tudi temeljito opozoril javnost, da zahteve in potrebe slovenske narodne manjšine še niso izpolnjene in da jih je

treba upoštevati, medtem ko je drugi govornik v svojem sicer ognjevitnem govoru smatral za potrebno v prvi vrsti in na prvem mestu opozoriti, da je narodnoosvobodilno borbo organizirala in vodila komunistična partija.

Ta drugi govornik je zlasti v italijanskem besedilu svojega govora tudi poudarjal slovensko miroljubnost in državno lojalnost ter agitiral k bratstvu med Italijani in Slovenci na teh tleh. V vsem se lahko strinjamo z Vižintinovimi izjavami, nikakor pa nam ne gre v glavo protislovje: napram Italijanom propagira bratstvo, med Slovenci samimi pa ga ne pozna, ko prisvaja le komunistični partiji in nekim neznanim »naprednim« silam vse zasluge za osvobodilni boj.

Zgodovinske opise o narodnoosvobodilnih bojih je vse do danes tako silno enostransko zaradi cenzure, da bo potrebno do korenin revidirati vse, karkoli se je do danes o tem napisalo in govorilo. Ves mladi rod ima o vsej jugoslovanski dobi slovenske zgodovine — od leta 1918 do današnjega dne — popolnoma napačno podobo. Kdaj »vremena Kranjcem bodo se zjasnila«, da bomo mogli svobodno raziskati resničnost in odkriti vse tisto, kar komunistična cenzura prikriva?

Sempolaj

Malokdo ve, odkod to ime. Še pred nedavnim so farnega zavetnika imenovali v dialektu sveti Polaj. Tudi v avstrogrških uradnih knjigah je imenovan Sankt Polaj ali pa slovensko Sveti Polaj. Resnični svetnik, ki je sprejel farno cerkev in faro v varstvo ter dal kraju ime, je sveti Pelagij, istrski mučenec. Ime je grško in bi ga mogli prevesti z besedo »mornar«. Njegov god je 28. avgusta in so ga v zadnjih desetletjih slavili z zunanjo slovesnostjo vsako leto na nedeljo, ki sledi godovnemu dnevu.

Kakor so marsikje po Slovenskem in drugod ta praznik prilagodili drugačnim in bolj praktičnim datumom, tako je tudi v Sempolaju prodrla misel za primernejši kolektor: zunanja slovesnost sv. Pelagija se že od lanskega leta praznuje na nedeljo, ki je godovnemu dnevu sv. Pelagija bližja, naj bo prejšnja ali naslednja in na ta način bo vsako leto praznovanje padlo na zadnjo avgustovo nedeljo.

Kadar pade god na zadnje tri dni v tednu, bo zunanja slovesnost naslednjo nedeljo in ta bo seveda zadnja avgustova. Letos pade sveti Pelagij na sredo, in bližja temu godu je kajpak prejšnja nedelja in naslednja niti ni več avgustova, ampak septembarska. Torej se bo sveti Pelagij praznoval 25. avgusta po običajnem urniku.

Zgodnja maša je ob osmih, glavna farna maša pa ob pol enajstih, in večernice ob sedemnajsti uri. Tudi telovsko procesijo skušamo še ohraniti po starodavnih lepih navadah, le v skrajšani obliki, to je le z enim oltarjem, pa smer spremenjamo tako, da gre procesija izmenoma proti zahodu in drugo leto proti vzhodu vasi. S tem da jemo vsako leto drugim vaščanom priložnost za krašenje oken in poti.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Svetoletno Marijino slavlje na Opčinah bo 8. septembra

JOŽE JURAK

EKUMENSKO POTOVANJE V BOLGARIJO

(24)

Globoko smo bili pretreseni, ko smo zvedeli za težki položaj, v katerem se je nahajal msgr. Kokov in z njim vsa bolgarska Cerkev. Zato smo občestveno mašo v plovdivski stolnici še posebej globoko doživeli. Bogu smo priporočili te moderne spoznavalce Kristusove Cerkve in si obenem zavželeli, da bi bili njihovega duha vsaj v majhni meri deležni mi, kristjani potrošniške družbe in oporečništva.

Sedanjí položaj katoliške Cerkve v Bolgariji je gotovo težak: ni nobenega semenišča ne bogoslovja ne verskega tiska. Nobenega duhovskega kandidata se ne sme poslati v inozemstvo na študije. Tudi ni dovoljeno nikogar posvetiti za duhovnika brez predhodnega dovoljenja državnih oblasti (ki ga pa redno odklonijo!). Še huje je to, da duhovnika ni mogoče

premestiti brez dovoljenja oblasti in da za službovanje v mestu sploh ni mogoče dobiti pravice za bivanje (rezidenco).

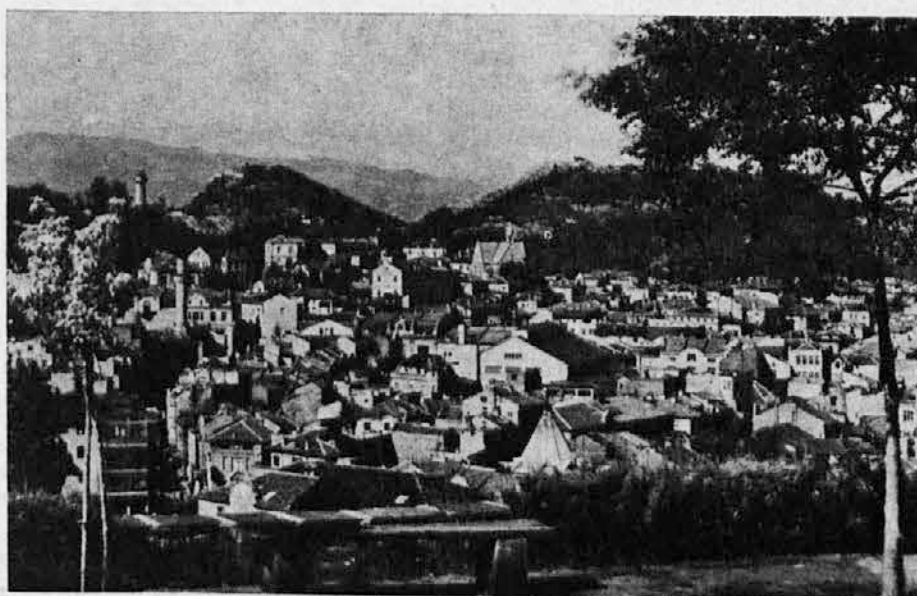
Vse cerkveno premoženje z večino župnišč (da ne govorimo o zavodih in bolnišnicah!) je bilo odvzeto — nacionalizirano. Tudi nekaj cerkva.

Duhovniki živijo izključno od milodarov vernikov, v apostolskem uboštvo v polnem pomenu besede. A ne prosijo toliko za materialno pomoč kolikor za duhovno, za molitev, da bi doživeli srečni dan, ko bodo lahko javno poučevali mladino v verskih resnicah, imeli spet svoje semenišče in tako dobili novih duhovnikov.

Zares je naša velika dolžnost, nas Slovencev, ki so nam Bolgari bratje po krvi in jeziku, še posebej, da sredi obilja duhovnih in tvarnih dobrot, ki smo jih vsak dan deležni, pomislimo nanje in jim pomagamo z molitvijo in dobrimi deli.

Ko berete v »Katoliškem glasu« da med darovi nekateri darujejo za »Lačne po svetu«, vedite, da so v to oznako vključeni tudi trpečí člani Cerkve v Bolgariji. Zato bi bilo prav, da nam bo beseda »Lačni po svetu« stalno budila vest in nas klicala k

velikodušni pomoči za Cerkev molka. Kristusove besede: »Lačen sem bil in ste mi dali jesti,« veljajo tudi za Cerkev v Bolgariji.

Mesto Plovdiv leži na šestih gričih, ki mu dajejo posebno slikovitost, katero poveča mimo tekoča reka Marica

MESTO SEDMIM GRICEV

Po občestveni maši v katoliški stolnici smo pohiteli, da si pred kosilom vsaj bežno ogledamo Plovdiv, ki je drugo največje

mesto v Bolgariji in ima to posebnost, da leži kot stari Rim na sedmih gričih. Vendar enega ni več. Ker je vseboval kamen sienit, ki je trši kot granit, so ga počasi razkopali in kamen uporabili za gradnjo cest.

Plovdiv, ki šteje 250.000 prebivalcev, leži na zahodnem delu trakijske ravnine, ki je dolga 117 in široka 38 km. Reka Marica ga deli na dva dela; staro mesto se nahaja na njenem južnem obrežju.

Legla mesta je prav posrečena. S severa ga ščitijo 45 km oddaljeni obronki Sredne gore, na jugu pa se mu prvi izrastki Rodopskega pogorja približajo na 16 km. Ljudje so se na tem kraju naselili že v bronasti dobi. Leto 500 pr. Kr. je trakijsko plemo Odrisov tu postavilo svojo prestolnico z imenom Eumolpias. Leta 341 je mesto osvojil makedonski kralj Filip II., oče Aleksandra Velikega. Tedaj so mesto preimenovali v Filippopolis. Pod Rimljani se je imenovalo Trimontium, mesto na treh gričih, ker so tri griče obdali z zidovjem. Še danes je naselje na teh treh gričih jedro starega mesta.

(Drugi naprej)

Nove družine

Poročila sta se v Podsenici Danijel Pintar iz Stmavra, pomočnik na klasičnem liceju v Gorici in Milena Gravner iz Pod-sabotina. Ženinu, ki je bil gojenec Alojzijevega šola in zdaj njegov študijski asistent ter njegovi življenjski družici želimo obilo božjega blagoslova na skupni življenjski poti.

V soboto 10. avgusta pa sta sklenila zakonsko zvezo v cerkvi sv. Ivana v Gorici Leopold Devetak z Vrha sv. Mihaela in Nevenka Bric iz znane goriške družine. Obema, ki poučujeta na slovenski srednji šoli v Gorici, želimo v družini, ki jo ustvarjata z božjo pomočjo, obilo lepih dni in srečnega življenja.

Umrla je mama duhovnika Mirka Mazore

Po dolgoletnem trpljenju je v petek 16. avgusta umrla v goriški bolnišnici Zofija Lenkič, por. Mazora, mama podgorskega župnika Mirka Mazore. Rojena v Breginju 22. marca 1894 se je zgodaj poročila z Alojzijem Mazoro iz Breginje. Imela je z njim štiri otroke. Eden je zgodaj umrl, ostali pa so Mirko, ki je postal duhovnik, Lojze, ki se je izselil v Argentino in si tam ustvaril zgledno družino z Jelko Šuligojevo in Kristina, ki je materi z angelsko potrpežljivostjo in ljubeznijo stregla v mučni bolezni.

Pokojna Zofija je s hčerko Kristino vse do razmejitve leta 1947 vodila gostišče v Bovcu. Potem sta obe pribežali v Gorico, kamor se je že leta 1945 zatekel sin Mirko, ki je župnikoval na Serpenici. Hčerka Kristina se je kmalu izselila v Montreal v Kanado. V maju leta 1957 je odšla za njo še mama. Tudi tam sta mama in hči imeli v najemu bar. A ni jima bilo namenjeno, da bi dolgo ostali v Ameriki. Mama Zofija je zbolela, prestala ponovno operacijo in nato še ohromela. Ni jima preostajalo drugega, kakor da sta se leta 1961 vrnila v Gorico. Začela se je muke polna doba trpljenja za obe. Mama je vedno bolj hiralala, govorila je z največjo težavo, hčerka ji je stregla in jo tolažila ter ji bila v oporo vse do smrti.

Se zadnje veliko tolažbo in veselje je doživela gospa Zofija pred smrtjo. Iz Argentine se je po dolgih letih vrnil sin Lojze s hčerko Kristino in skupaj z vsemi tremi otroki je mama praznovala letos 22. marca svojo 80-letnico.

Pogreb ge. Zofije je bil v ponedeljek 19. avgusta. Iz bolnišnice so jo prepeljali v cerkev sv. Ignacija na Travniku, kjer je imel sin duhovnik ob somaševanju še drugih duhovnikov pogrebno mašo. Nad 30

duhovnikov od tu in iz Slovenije ter velika množica ljudi se je udeležila te svete maše. Tudi na goriško pokopališče, kjer je našla svoj zadnji dom, jo je spremljalo veliko ljudi.

Sinu duhovniku, hčerki Kristini in sinu Lojzetu izrekamo najgloblje sožalje.

Farni praznik v Dolu

22. avgusta obhaja Cerkev liturgični praznik Marije Kraljice sveta. V Dolu bo v zvezi s tem dnevom v nedeljo 25. avgusta farni praznik. Ob 10. uri dopoldne bo slovesna petja sv. maša ob asistenci več duhovnikov, združena z ofrom. Pela bosta domači pevski zbor in zbor iz Jamelj.

Popoldne ob 17. uri pa bo nastopil otroški zbor z Vrha pod vodstvom Janeza Pavličiča. Sodelovali bodo tudi otroci iz Dola in Jamelj. Koncert bo združen s sv. mašo. Vsi častilci Matere božje ste prisrčno vabljeni, da se obeh verskih slovesnosti v Dolu v obilnem številu udeležite!

Zabavno glasbeni večer v Števerjanu

Na pobudo števerjanskega PD »F.B. Sedej« je nastopila v nedeljo 11. avgusta zvečer »Med borovci« zabavno-glasbena karavana »Poletje 74 z Anteno«. Prireditelj je pritegnila kar lepo število občinstva, ki je prišlo ne le iz Števerjana, temveč tudi iz okoliških vasi in novogoriškega področja.

Omenjeno »karavano« bi mogli primerjati z italijanskim »Cantagirom«, saj tudi slovenska karavana potuje okrog in nastopa v raznih krajih. Števerjan je prvo slovensko naselje v zamejstvu, ki ga je karavana obiskala.

Nastopili so glasbeniki, pevci, humoristi, manekenke, ki so pokazale občinstvu najnovejše kopanke ter domači ansambel »Lojzeta Hledeta«, ki je zapel nekaj narodnih. Vse točke večernega sporeda je napovedoval sodelavec ljubljanske TV Marjan Kralj, celotno umetniško skupino pa je vodil urednik revije »Antena« Evgen Jurič. Po prireditvi se je vesela družabnost nadaljevala v prijetno noč.

Pravoslavni bogoslovci bodo študirali v Nemčiji

Na nemških bogoslovnih fakultetah bo lahko študiralo 36 bogoslovcev pravoslavne Cerkve; zdrževali jih bodo nemške škofije. Tako bodo mogli ti pravoslavni teologi dobro spoznati katoliški teološki študij, obenem pa bo tako nastala tesnejša medsebojna povezanost, kar bo imelo gotovo ugoden vpliv na ekumenske odnose.

Proti razlaščenju naše zemlje!

Tik pred poletnimi počitnicami je deželni svet odobril zakonski osnutek, ki določa deželne prispevke za gradnjo ljudskih in navadnih stanovanj. Gre za 7-milijardno podpora kot enkratni fond za osnovni kapital ter letni prispevek v višini 817 milijonov lir. Zakon določa tudi ustanovitev raznih organizmov za izvajanje zakona, med njimi konzorcije občin, zadruge itd.

Laško bi to bil dober zakon, če se ne bi naslanjal na državni zakon št. 865, glede katerega smo Slovenci v Italiji že večkrat zavzeli odločno odklonilno stališče, saj predvideva razlaščenje naše zemlje v korist morda premožnejših ljudi, in to po smešno nizki ceni. Ni prav, da moramo mi žrtvovati svojo zemljo, da si na njej potem drugi gradijo bolj ali manj razkošna stanovanja. Zakaj bi moral prav naš kmet toliko žrtvovati? Zakaj bi morala naša narodna skupnost ob tihi brezbriznosti s strani odgovornih priti ob svoj najdragocenejši zaklad, zemljo?

Zato sta Slovenska skupnost in SDZ zavzeli jasno stališče in prid našega posestnika. Ni važno, če se jima nočejo pridružiti ne PCI ne PSI ne DC, saj ko gre za resnično naše potrebe in pravice, smo vedno sami v boju.

Zato je tudi ob diskusiji v deželnem svetu o zakonu o stanovanjskih gradnjah glasoval predstavnik Slovenske skupnosti dr. Štoka proti in dejal, da je proti zakonu 865, da je proti temu, da bi nam jemali zemljo, ki na njej živimo že stoletja in za katero smo toliko žrtvovali. Naš zastopnik je v deželnem svetu glasoval proti zakonu, ker hoče biti v deželnem svetu Slovenska skupnost res odločna in brezkompromisna braniteljica naših pravic, narodnostnih in gospodarskih.

Srečanje škofov v Zairu

V afriški državi Zaire se je položaj Cerkve toliko izboljšal, da je škofovska konferenca spet lahko začela z delom. Lansko leto je državni poglavar Mobutu prepovedal shajanje škofov. Na prvem zasedanju so škofje govorili o svetem letu, o škofovski sinodi in o načrtih za prenovitev pastoralnega delovanja. Liturgije bi radi približali afriškemu čustvovanju.

OBVESTILA

XIII. dušnopastirski tečaj za slovenske duhovnike v zamejstvu in izseljenstvu bo od 27. do 29. avgusta v Trizimu (Tricesimo) pri Vidmu v Domu duhovnih vaj. Pričetek v torek 27. avgusta ob 19. uri; v sredo dve predavanji (p. Miha Žužek in dr. Janez Belej), v četrtek dopoldne predavanje dr. Štoke. Zaključek opoldne s kosilom.

Izlet v republiko San Marino pripravlja za soboto 24. avgusta župnika Gabrije Vrh. Ker je v drugem avtobusu še na voljo več prostih mest, se lahko udeležijo potovanja tudi drugi. Cena 4.500 lir na osebo. Avtobusa bosta na Travniku v Gorici ob 5. uri zjutraj. Tam lahko vsakdo, ki želi potovati, vstopi. Pojasnila daje župnik fare Gabrije Vrh Jože Jurak, ul. Don Bosco 60, Gorica, po telefonu pa družina Černic, Gabrije 40, tel. 88-058.

Moški pevski zbor »Mirko Filej« obvešča svoje člane, da v soboto 24. t. m. ob 21. uri pričnejo redne vaje. Obenem vabi nove pevce, da se zboru pridružijo in ga tudi številčno podprejo.

DAROVI

Namesto cvetja na grob pok. Zofije, mame duhovnika Mirka Mazore: družina Solari 10.000; Marija Rutar 5.000; Karolina Baloh 4.000; M. M. 11.000; skupina žena in deklet iz Podgore 60.000 lir, vsi ti za Zavod sv. Družine; dr. Ubald Zalateo 10.000 in Strgar Ivanka 5.000 lir za slovensko duhovništvo; družina Bratuz 10.000 lir za Alojzijeve.

Za katoliški glas: družina Ciglič, Kanada, 20 dolarjev; N. N., Vrh, 3.000 lir.

Za katoliški dom: Mar. družba 20.000; N. N. 15.000; N. N. 4.000; N. N. 6.000; N. N. 4.000; N. N. 2.000; N. N. 2.000; N. N. 2.000; N. N. 10.000; Bremec Stefanija 4.000.

Za števerjansko cerkev: namesto cvetja na grob Marjana Mužine Društvo neposrednih obdelovalcev iz Števerjana 10.000.

Za cerkev v Sv. Križu: namesto cvetja na grob Josipa Magajne daruje Slavica Kocjančič 2.000 lir.

Za novi tlak barkovljanske cerkve: ob 47. obletnici smrti Antonije Guštin daruje jo hčere 15.000 lir.

Za lačne po svetu: N. N., Rupa, 10.000 lir. Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajni pa daj večni pokoj!

Svetoletno romanje na Barbano

Kot običajno bo tudi letos ob prazniku Žalostne Matere božje romanje goriških in tržaških Slovencev na Barbano v ponedeljek 16. septembra. Ker smo v svetem letu in je barbanska svetoletna cerkev, bo romanje svetoletno, to je prejeli bomo lahko svetoletni odpustek. Dušni pastirji naj pravočasno poskrbijo za avtobuse.

★ ZA KMETOVALCE ★

Važno za pridelovalce oljk. Zveza neposrednih obdelovalcev obvešča vse pridelovalce oljk, da je ministrstvo za kmetijstvo določilo rok za prijavo obdelovanja oljčnih nasadov. Prijave je treba vložiti najkasneje do 15. septembra 1974. Kdor ne bo do tega datuma vložil potrdila, ne bo deležen državnega prispevka za oljčno olje.

V ta namen vabi Zveza vse obdelovalce, naj se zglasijo do 10. septembra v uradu v Trstu, ul. Roma 20, vsak delavnik od 8. do 14. ure ali pa v Miljah, ul. Foschiatti 1/1 vsako sredo ali petek od 16. do 18. ure.

Obvestilo za vinogradnike. Zveza neposrednih obdelovalcev obvešča vse svoje član-vinogradnike, da je ministrstvo za kmetijstvo te dni izdalo odlok za prijavo neprodanega vina prejšnjega leta, ki se nahaja v kleteh, do 31. avgusta 1974. Rok za prijavo zapade 6. septembra letos.

Za zainteresirani morajo oddati prijavo na občinskem uradu. Za člane, ki bivajo v goriški občini, sprejema prijave direktno Zveza neposrednih obdelovalcev v Gorici, ul. Boccaccio 33. Za člane, ki bivajo v Trstu, pa sprejema prijave tržaška Zveza obdelovalcev, ul. Roma 20.

★

Popravni izpiti na nižji srednji šoli »I. Trinko« v Gorici, ul. Randaccio, se bodo pričeli v četrtek 5. septembra ob 8.30 s pismeno nalogo v italijanščini. Ostali izpiti bodo po urniku, ki je na oglasni deski šole.

LJUBLJANSKA TV

Spored od 22. do 31. avgusta 1974

Četrtek: 15.55 Dunaj: plavanje. 18.30 »Svet v vojni«, film. 19.15 Po sledih napredka. 20.40 »Mavrica«, 21.10 Odiseja miru. 21.40 Likovni nočno.

Petek: 15.55 Dunaj: plavanje. 17.45 Konzerva. 19.10 Waterpolo Jug.: Italija. 20.45 »Dnevnik sobarice«, film. 22.25 Skoki v vodo, posnetek z Dunaja.

Sobota: 15.55 Dunaj: plavanje. 17.15 Nogomet Čelik: Dinamo. 20.40 Julie Andrews. 21.35 Columbo, film.

Nedelja: 10.40 Ljudje in zemlja. 11.40 Otroška matineja. 12.40 Nedeljsko popoldne. 18.10 »Dunkirk«, film. 20.40 Znamenite pustolovščine. 21.30 Šibenik.

Ponedeljek: 18.25 Po neznani delti, film. 20.30 »Leone in Lena«, SNG Celje. 22.10 Kulturne diagonale.

Torek: 19.20 Strauss: Koncert. 21.05 Whiteoaki iz Jalne.

Sreda: 18.25 Družina Smola. 19.20 Od zore do mraka. 20.35 »Zasežena posest«, film.

Četrtek: 16.25 Nogomet Velež: Borac. 18.30 »Svet v vojni«, 20.40 »Mavrica«. 21.20 Odiseja miru. 22.00 Likovni nočno.

Petek: 18.20 »Svinčnik«. 20.40 »Upor na ladji Bauntye«.

Sobota: 17.25 Nogomet Hajduk: Željeznica. 20.40 Julie Andrews. 21.35 Columbo.

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame

ZOFIJE LENKIČ vd. MAZORA

smo prejeli izredno veliko izrazov iskrenega krščanskega sožalja. Vsem, ki so nam tako sočutno stali ob strani ob tej bridki izgubi, se prisrčno zahvaljujemo. Posebna zahvala gg. duhovnikom, ki so pri pogrebni maši somaševali, pevcem in vsem, ki so jo spremljali k zadnjemu počitku. Hvaležni smo vsem darovalcem cvetja, zlasti vsem, ki so molili za njeno dušo.

Mazora Mirko, Kristina, Alojz

Gorica - Hurlingham (Argentina), 19. avgusta 1974

ZAHVALA

Ganjeni zaradi tolikšnih izrazov sočutja ob smrti našega dragega

FRANCA MEZGECA

se zahvaljujemo vsem, ki so nam bili ob strani. Posebna zahvala gg. duhovnikom, darovalcem cvetja in številnim ljudem, ki so ga spremljali na zadnji poti.

Zena Marija, sin Karlo in drugi sorodniki

Bazovica, 16. avgusta 1974

Poročni jubilej v Števerjanu

Letos v marcu smo že poročali v našem listu, da je zaslužni cerkveni ključar in delavni kmetovalec Karlo Klanjšček dosegel 90. leto starosti. Sedaj pa sporočamo, da je v soboto 10. avgusta obhajal s svojo ženo Lidijo 65 let zakonskega življenja. Poročila sta se namreč 7. avgusta 1909. Iz Oslavja je prišel Karlo na dom žene v Števerjan. Starejši se še spominjajo, kako so ga po tedanji navadi spremljali godci.

Pridno in skrbno je obdeloval posestvo v Števerjanu in na Oslavju. Mirno je potekalo zakonsko življenje do izbruha prve svetovne vojne. Medtem so se jima rodile tri hčere: Stefanija, ki je sedaj v Aleksandriji (Egipt), Milka, poročena v Klamcu ter Dragica, ki se je poročila v Gorico.

Jeseni 1914 je moral Karlo k vojakom v Bosno. Tam sta kmalu padla dva števerjanska častnika Formentini, Karlo pa je bil ranjen in so ga poslali domov. Spomladi 1915 je Italija napovedala vojno Avstriji. Družina Klanjšček je morala v begunstvo kakor vse števerjanske družine. Begunstvo je preživela v Piemontu v mestu Ivrea. Tam se je rodila hčerka Marija.

Komaj marca 1919 se je mogla družina Klanjšček vrniti v Števerjan, ki je bil čisto porušen. Za silo so si postavili barake.

Tudi bogoslužje se je vršilo v eni izmed barak. Pri obnovi farne cerkve je Karlo krepko sodeloval, se pogajal z oblastmi, ki so zavlačevale delo in spreminjale načrte. Da je bila cerkev dokončana za praznik sv. Florijana leta 1926, ko jo je posvetil nadškof F.B. Sedej, gre pohvala tudi našemu Karlotu.

Po prvi svetovni vojni je bil Karlo aktiven odbornik na županstvu do ukinitve leta 1928 in župnikov sodelavec pri domači posojilnici. Leta 1925 se je rodila še hčerka Lidija. Vse hčere je lepo vzgojil v verskem in narodnem duhu. Bile so izvrstne cerkvene pevke. To so dokazale tudi pri zahvalni maši 10. avgusta, ko so se pridružile pevcem s svojimi prijetnimi glasovi.

Družina Klanjšček je prestala tudi drugo svetovno vojno in jo srečno preživela. Zakonca sta obhajala v zadovoljstvu 25., 50., 60. in sedaj že 65-letnico skupnega zakonskega življenja. Ta slednja je bila najbolj ganljiva. Pri maši so bile štiri hčere z vnuki in znanci iz vasi in iz Gorice. Po maši so Klanjščkove obiskali člani ansambla »Lojze Hledeta«, ki so zapeli nekaj pesmi in izrekli prisrčna voščila slavljenca. Vsa župnija se tem voščilom pridružuje in želi zakoncem obilo božjega blagoslova.